

skellig Maade ved de nye Fæstebrevs Udstedelse. Frederiksborg Amtstue forlangte de 3 Rdlr. ved Siden af Sædafgiften; Kronborg Amtstue opkrævede derimod kun den nye Sædafgift efter Kapitelstakt og beholdt da efter Udbetalingen af Gaardmandens 3 Rdlr. *det overskydende Beløb* som en *reel Indtægt* for Jordebogskassen. Sidstnævnte Amtstue fik nu paa Grund af denne Fremgangsmaade en „Erindringspost“ i sit Regnskab; men Amtstuen indankede da Spørgsmaalets Afgørelse for Rentekammeret, og dette gav *Amtstuen Medhold*. Kammeret fandt Amtstuens Praksis „grundet og billig“ og tillod, at „samme saavel passerede for den forbigangne Tid, som fulgtes for Fremtiden“⁵⁹). Frederiksborg Amtstue fik Ordre til at følge samme Fremgangsmaade, og det fik saaledes sit Forblivende ved denne Praksis, da der nogle Aar senere kom regelmæssig og god Gænge i Husenes Bortarvefæstning. Disse Huse med „almindelig Jordlod“ fik saaledes ikke ved Resolutionen af 1813 nogen — ny — *Skattepligt*. Hvad dernæst angaar Skattesvarelsen af de Huse i *Byerne*, som Resolutionen omhandlede, da bemærkes, at de vedkommende Husmænd jo hverken i Tilfælde af Fæste eller Arvefæste havde nogen Gaard at henvise Skattesvarelsen til; de maatte derfor selv betale Skatterne af deres Ejendomme ved Siden af Jordebogsafgifterne, og det fastsattes i alle Skøderne, at Husmændene skulde betale Skatterne som „Selvejendoms-husmænd“, altsaa uden nogen Deltagelse af Jordebogskassen, jfr. ovenfor.

Paa disse, i Resolutionen af 1813 indeholdte Vilkaar, fortsatte man med Husenes Bortarvefæstning lige indtil Aaret 1848. Paa Grund af „den mindre Betydenhed af Husetablissementerne“ paa disse Distrikter var der ikke i 1840 sket nogen Standsning i denne Bortarvefæstning, saaledes som Tilfældet var med Hensyn til Gaardene⁶⁰). Men fra Aaret 1848 forandredes Forholdet; Vilkaarene bleve nu andre. Først maa nævnes den — ganske vist ubetydelige — Forandring, at der efter Emanationen af Frdn. 27. Maj 1848 ikke længer betingedes de 2 Dages Pligtarbejde som et af to Alternativer; nu fastsloges stedse de 48 β som ubetinget Vederlag for dette Husmandshoveri, og dette gjaldt i øvrigt baade alt fremtidigt og alt tidligere Arvefæste. Men dernæst bestemte *Resolutionen af 27. Januar 1848*, at *Analogien af Resolutionen af 1. Juli 1846 skulde være anvendelig ved fremtidig*⁶¹). *Bortarvefæstning af Huse* paa de 2 Distrikter, idet dog Arvefæste ikke her var nogen tvungen Sag. Og herefter maatte der da som Hovedregel udredes *særlig Købesum*, naar Husene skulde overdrages i Arvefæste, ligesom selve Arvefæsteafgiften blev nærmere at beregne i Henhold til de i Resolution 1. Juli 1846 indeholdte Regler. Med Hensyn til Skattesvarelsen af Husene blev Forholdet ganske det samme som ved Bortarvefæstningen efter de tidligere Regler. Det var dog kun faa Huse, i alt ca. 30 paa begge Distrikter tilsammen, der fik Arvefæste paa disse nye Vilkaar⁶²). Efter 1851 bleve de mange Fæstehuse, der endnu fandtes paa begge Distrikter, nemlig i alt 1,946 Huse⁶³), solgte til *fuld Selvejendom* ifølge Loven af 8. April nævnte Aar.

Ved Gennemførelsen af denne Lov bleve alle Fæstehuse med en fra en Gaard i sin Tid udlagt Jordlod behandlede paa en egen Maade. I alle de Selvejendoms-skøder, der Tid efter anden udstedtes paa disse Huse, bestemtes nemlig, at *Husejeren selv skulde udrede de kgl. Skatter af Husene*. Det var altsaa en kontraktmæssig Bestemmelse, som nu overflødiggjorde den tidligere, lige saa kontraktmæssige, i Gaardskøderne indeholdte Regel, at Gaardejerne skulde svare Husloddernes Skatter. Men denne nye Regel traadte dog kun i Kraft straks, naar det vedkommende Fæstehus solgtes til Selvejendom ved indtruffen Fæsteledighed. Naar en — tidligere — Husfæster selv tog Ejendomsskøde, blev det derimod fastsat i dette, at han og eventuelt hans Enke for Livstid skulde være fri for Skattesvarelsen af Huset. I dette Tilfælde maatte da Gaardejerens Skattepligt naturligvis vedblive indtil videre. I første Fald blev der derimod straks Spørgsmaal om Bortfald af nævnte Skattepligt. Da Gaardejernes Skattesvarelse imidlertid var kontraktmæssig knyttet til Godtgørelsen som sin bestemte Forudsætning, kunde *Ophøret* af Skattepligten kun blive til *Virkelighed*, for saa vidt som Gaardejerne vare villige til at give *Afkald* paa

⁵⁹) Se 1ste sjællandske Kontors Kopibog for 1819, Nr. 721.

⁶⁰) Se Forestilling til Resolution 27. Januar 1848.

⁶¹) Dette vil nærmere sige: ved Bortarvefæstningen af Huse i Henhold til en efter 1. Juli 1848 indgiven Ansøgning, se Resolutionen.

⁶²) Fremgaar af de i 1ste Revisionsdepartement opbevarede Genpartier af Husskøder.

⁶³) Se Arkivsag: Om Domæneejendommens Afhændelse m. v.